

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ СФЕРИ З ОРІЄНТАЦІЄЮ НА ЕКОЛОГІЧНІСТЬ

Волинський фаховий коледж Національного університету харчових технологій

Анотація

У статті розглядаються проблеми надмірного споживання природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища та відсутності енергоефективних систем у традиційних готелях. Наголошується на важливості появи екоготелів, які забезпечують збереження довкілля та пропонують інноваційні рішення, такі як використання альтернативних джерел енергії, економія ресурсів, безвідходне господарство та пропозиція органічного харчування.

Дослідження також акцентує на перевагах екоготелів, зокрема їх здатності виховувати екологічну свідомість, формувати позитивний імідж регіонів, сприяти сталому розвитку та підвищенню туристичної привабливості.

Ключові слова: *екоготель; енергоефективність; екосертифікація; екологічна просвіта; місцеві органічні продукти*

Abstract

The article examines the problems of excessive consumption natural resources, environmental pollution and the lack of energy-efficient systems in traditional hotels. It emphasizes the importance of the emergence eco-hotels that ensure environmental protection and offer innovative solutions, such as the use of alternative energy sources, resource conservation, zero-waste management and the offer of organic food.

The study also emphasizes the advantages of eco-hotels, in particular their ability to raise environmental awareness, form a positive image of regions, promote sustainable development and increase tourist attractiveness.

Key words: *eco-hotel; energy efficiency; eco-certification; environmental education; local organic products*

Діяльність готельного бізнесу часто супроводжується надмірним споживанням природних ресурсів (великої кількості води та енергії), забрудненням води через недосконалу систему очищення стоків, відсутністю енергоощадних систем опалення (сонячних колекторів, теплових насосів, рекуператорів тощо), використанням не екологічних продуктів, які провокують надмірну кількість відходів. Все це стало стимулом до появи готелів, що поєднують у собі турботу про навколишнє середовище та здоров'я громадян. Основна риса, що відрізняє готелі з префіксом «еко», полягає в тому, що вони розміщуються в природних зонах і функціонують за принципом збалансованого сусідства з природою, не засмічуючи довкілля продуктами життєдіяльності. Проте, навіть у великих мегаполісах, є об'єкти готельного сервісу, що пропонують своїм гостям 100% чисту воду, харчування категорії «органік» і тільки натуральні матеріали інтер'єру.

Екологізація в готельній сфері передбачає: використання природних матеріалів в оздобленні інтер'єру приміщень готелю; створення екологічної зони відпочинку; безвідходне ведення господарства; економію ресурсів; використання альтернативних джерел енергії; використання локальних продуктів харчування; впровадження нових еко-винаходів; виховання поваги та цінування природних ресурсів країни [1].

Екологічний засіб розміщення – це місце проживання туристів, яке відповідає необхідним критеріям і прагне до: охорони природного та культурного середовища; мінімізації впливу на навколишнє середовище під час будівництва та експлуатації; використання альтернативних засобів отримання води та збільшення її економії; забезпечення збору стічних вод, їх очищення, а також обробку твердих відходів; дотримання вимог заощадження енергії та поєднання в собі сучасних альтернатив для більшої економії у її витраченні; пропозиції програм з освіти співробітників готельного комплексу та гостей, з питань навколишнього природного та культурного середовища [2].

Цінова політика таких готелів є в середньому ціновому діапазоні, хоча вибір типів готельного розміщення величезний. Це можуть бути розкішні намети в кемпінгах як в Африці, або прості сільські будинки, наприклад ранчо та маєтків плантаторів у Венесуелі, або чайні будиночки в Непалі.

Велика кількість еко-готелів являють собою хатини або будинки, які побудовані за технологією корінних племен. Велике поширення еко-готелі набули у країнах Океанії та Центральної Америки. Екоготелі часто розташовуються у непрохідних джунглях, де присутність людини досі вважається рідкістю. Зручності в багатьох готелях є мінімальними: ліжко або гамак, стіл, пара стільців або крісел. Як правило, всі меблі в номерах екоготелів зроблені з місцевих природних матеріалів, з каменю або деревини.

Таблиця 1

Основні та додаткові показники екологізації засобів розміщення

Показники екологізації готелів	Способи реалізації
споживання води	використання нетоксичних мийних засобів та прального порошку
споживання енергії	виготовлення на 100 % з бавовни рушників і напірників
атмосферні викиди, спричинені споживанням енергії	обмеження паління на території підприємства готельного господарства
Вплив транспорту на довкілля	використання відновлюваних джерел енергії
структура використання відновлюваних/невідновлюваних ресурсів, використанням сировини)	устаткування із перероблення відходів
вплив хімічних засобів на довкілля та здоров'я	можливість гостей відмовитись від заміни використаних рушників для економії споживання води
викиди до атмосфери; викиди у воду; обсяг відходів	енергоощадне освітлення
пожежі, аварії та інші надзвичайні ситуації	надання еко-автомобілів для перевезення гостей з місця прибуття чи в інших цілях
використання природних ресурсів (вплив на довкілля, спричинений обсягом спожитого паперу, канцелярського приладдя, мийних засобів, обладнання та інших матеріалів)	використання власне вирощених або місцевих продуктів для організації харчування відвідувачів
	можливість використання одноразового посуду
	повторне використання води з кухонь, номерів та інших приміщень для саду та ландшафтного дизайну

Складено за [3, 5]

Серед додаткових послуг, які еко-готелі пропонують гостям – можливість пройти екологічну освіту. Клієнтам допомагають навчитися розпізнавати види місцевої флори та фауни, вчать способам зменшення негативного впливу на довкілля [3].

Екоготелі перебувають у тісному взаємозв'язку з розвитком етнографічного туризму, отже, у постояльців досить часто є можливість дізнатися щось про культуру та традиції різних народів.

Харчування в екологічних готелях переважно схоже або повністю повторює місцеві традиції. Деякі еко-готелі пропонують і досить екстремальний спосіб відпустки, коли постояльцю необхідно самостійно добувати собі їжу [4].

Загалом, у еко-готельній індустрії існує багато різних тенденцій, які зумовлені низкою факторів, зокрема: нові технології, зміни способу життя тощо. Саме, технології дозволяють вдосконалити та оптимізувати готельні послуги (голосове управління та голосовий пошук допомагають оптимізувати взаємодію з клієнтами; штучний інтелект – допомагає покращити персоналізацію та якість підтримки клієнтів тощо, а також слугують новітнім засобом підвищення екологічності роботи закладів даного типу).

Також пропонується проводити навчання персоналу, який незалежно від своїх обов'язків та посад має розуміти, за що виступає організація та підтримувати її. Важливо, щоб працівники особисто відчували корпоративність, спільність справи, значимість абсолютної еко-місії підприємства сфери гостинності. Від екологічної самосвідомості кожного конкретного співробітника багато в чому залежить подальше еко-виховання кожного гостя, який проживав у готельному підприємстві.

Переорієнтація діючих готельних підприємств на екологічні може вирішувати кілька різнопланових та різнорівневих завдань одночасно: забезпечувати економію ресурсів на рівні підприємства; покращувати економічні показники за рахунок дотримання актуального тренду;

сприяти розвитку туристичного кластера та формуванню екологічної інфраструктури в регіоні; просувати ідеї «зеленого» способу життя у суспільстві; формувати ринок екологічної продукції та послуг; підвищувати імідж регіону та країни.

Таким чином, екоготелі – це перспективні готелі, які призначені підтримувати стан природного середовища, виховувати в суспільстві екологічну свідомість та відповідальність, а їхні постояльці можуть отримати здоровий відпочинок у гармонії з природою. Досвід розвинених західних країн свідчить, що стратегії та механізми обмеження шкідливих наслідків діяльності підприємств сфери гостинності є цілком досяжними та ефективними. Враховуючи значний перелік переваг екоготелів, можливість вирішення негативних тенденцій, що підтверджується значним світовим попитом на екологічні продукти та послуги, екосертифікація є перспективним інструментом підвищення туристичної привабливості. Екологічний сертифікат, отриманий установою, підкреслить повагу до гостя та підтвердить інвестиційну привабливість та соціальну відповідальність бізнесу.

Ще, однією новацією у проєктуванні подальшої роботи екоготелів є використання підходу – розумні еко-готелі, використовуючи розумні пристрої та системи для оптимізації повсякденної роботи готелю, підвищення ефективності та покращення досвіду гостей. Розумний еко-готель може використовувати системи опалення, вентиляції та кондиціонування повітря з підключенням до Інтернету, щоб точно налаштувати температуру та вентиляцію в кожній кімнаті для максимального комфорту та мінімальних витрат енергії що є однією з умов роботи закладів екологічної спрямованості. Розумні еко-готелі також можуть дозволити гостям використовувати такі технології, як телефонні додатки або голосове керування, щоб легше керувати опаленням і охолодженням, освітленням і розважальними системами екологічної спрямованості. Оскільки все більше і більше людей використовують інтелектуальні технології у своїх домівках, розумні еко-готельні номери, будуть користуватись значним попитом [5].

Готелі можуть використовувати QR, щоб надавати інтерактивні карти та інформацію про такі послуги, як SPA, тренажерні зали, ресторани тощо. Еко-готелі також використовують QR-ігри, щоб зробити візити своїх гостей більш приємними та незабутніми. Отже, сучасний світ формує нові вимоги та виклики для бізнесу загалом, та еко-готельної індустрії, зокрема.

Еко-готельна індустрія в сучасних умовах – це структурна складова економічної системи, що створює екологічний готельний продукт (послугу), який, у свою чергу, має високу споживчу цінність в сучасних умовах зростаючої потреби на екологічні послуги серед споживачів. Екологізація готельної сфери розглядається як перспективний напрям, здатний задовольнити зростаючий попит на екологічно відповідальні послуги, забезпечити економічні вигоди та сприяти сталому розвитку туристичної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ковальчук І. (2024). Концепція екоготелю як інноваційний тренд розвитку готельно-ресторанного бізнесу. *In Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio*. № 2. С. 69-78.
2. Поліщук А., Трофімова М., Халілова – Чуваєва Ю. (2021). Впровадження продуктово-екологічних інновацій в готельному бізнесі. *Збірник тез доповідей X Всеукраїнської міжвузівської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Інтеграційні та інноваційні напрями розвитку індустрії гостинності 20-21 квітня 2021 р.* С. 17-20.
3. Тітомир Л., Коротич О., Халілова-Чуваєв Ю. (2021). Екологізація готелів як напрям розвитку готельно-ресторанного бізнесу. *Економіка харчової промисловості*. Т. 13. № 3. С. 88-94.
4. Екотренди в індустрії гостинності: реалії та перспективи : [Електронний ресурс] : кол. моногр. / [І. М. Поворознюк, Л. М., Нещадим, С. В. Тимчук [та ін.] ; за ред. І. М. Поворознюк ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Вінниця : ТВОРИ, 2023.
5. Паньків Н., Бик В. (2023). Екологізація готельно-ресторанної сфери в контексті сталого розвитку туризму в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 2. С. 146-156.

Стешенко Леся Ігорівна, кандидат економічних наук, завідувач відділення туризму та готельно-ресторанної справи, Волинський фаховий коледж НУХТ, Луцьк, e-mail: lesya.igorivna.steshenko@gmail.com
Steshenko Lesia I., Ph D., Head of the Department of Tourism, Hotel, Restaurant and Catering, Volyn professional college NUFT, Lutsk, e-mail: lesya.igorivna.steshenko@gmail.com

Савченко Ірина Анатоліївна, кандидат географічних наук, викладач фахових дисциплін відділення туризму та готельно-ресторанної справи Волинський фаховий коледж НУХТ, Луцьк, e-mail: irunasavchenko79@ukr.net
Savchenko Iryna A., Ph D., Teacher of the Department of Tourism, Hotel, Restaurant and Catering, Volyn professional college NUFT, Lutsk, e-mail: irunasavchenko79@ukr.net